

HISTÒRIA

La població de Figueres entre 2000 i 2010: creixement i transformació

Per Miquel Planas Roig^(*)

Resum

Figueres ha experimentat entre 2000 i 2010 un augment de la població de 10.000 habitants, a causa sobretot de la immigració procedent de l'estranger. El pas de 34.000 a 44.000 habitants en aquesta dècada representa un increment important, encara més significatiu si es compara amb l'estancament de finals del segle XX. Més enllà de l'aspecte numèric, també hi ha hagut canvis en l'aspecte qualitatiu: la diversitat de nacionalitats, el rejuveniment de la piràmide d'edats, la modificació de les unitats de convivència són algunes de les característiques de la població figuerenca actual.

Paraules clau

Població, Figueres, padró d'habitants

Abstract

The population of Figueres has seen an increase of 10000 inhabitants between 2000 and 2010, mostly due to immigration from foreign countries. The step from 34000 to 44000 inhabitants in the last decade represents an important rise which becomes even more significant when compared to the stagnation at the end of the twentieth century. Beyond the numbers, there also has been a change in the qualitative aspect: diversity of nationalities, a rejuvenated age pyramid, a change in units of residence are some of the characteristics of the population of Figueres today.

Keywords

Population, Figueres, census

* Cap del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Figueres.

DOI:

AIEE, Figueres, 41 (2010), pàg. 447-469

EL PADRÓ D'HABITANTS COM A FONT DEMOGRÀFICA

El padró municipal d'habitants és el registre administratiu on consten inscrits els veïns d'un municipi. El seu ús amb finalitats estadístiques representa un bon complement als censos de població, a les dades de moviment natural i a d'altres fonts demogràfiques.

L'any 1996 es va modificar el Reglament de població i demarcació territorial de les entitats locals, que va comportar alguns canvis en la gestió dels padrons d'habitants.⁽¹⁾ Els més significatius serien, potser, la desaparició de la distinció entre la població de dret i la de fet, la separació entre el fet real de la residència en un domicili (que el padró ha de reflectir) de la legalitat de la mateixa i la inauguració d'una nova manera de gestionar les altes i les baixes en l'empadronament per part de l'Administració local: el padró continu. La coordinació entre les dades dels diferents ajuntaments d'Espanya i la repercussió als padrons municipals respectius de les baixes per canvi de residència i per defunció va a càrrec de l'Institut Nacional d'Estadística (INE).

Tanmateix, la funció del padró d'habitants ha variat molt des de l'any 1996 a l'actualitat: ha passat de ser un enregistrament administratiu que permetia

1. *Real Decreto 2612/1996, de 20 de diciembre, por el que se modifica el Reglamento de Población y Demarcación Territorial de las Entidades Locales aprobado por el Real Decreto 1690/1986, de 11 de julio. "La Ley 4/1996, de 10 de enero, modifica la Ley 7/1985, de 2 de abril, Reguladora de las Bases del Régimen Local, dando nueva redacción a los artículos 12 a 18 de dicha Ley, (...). La nueva redacción de la Ley 7/1985, de 2 de abril, normaliza la gestión continua e informatizada del padrón municipal a fin de que no sea necesario realizar renovaciones quinquenales, a la vez que establece una coordinación entre los padrones de todos los municipios para evitar que se produzcan los errores inherentes a la gestión individualizada de cada padrón, lo que permitirá que las cifras padronales puedan ser declaradas oficiales por el Gobierno anualmente a propuesta del Instituto Nacional de Estadística".* Una competència que va cap a l'Estat!

acreditar la residència en un domicili, a ser un mitjà per obtenir determinades prestacions socials o econòmiques. Els certificats d'empadronament són necessaris per posar l'adreça al carnet d'identitat o al de conduir, però en l'actualitat també són requerits per obtenir beques per menjador, bonificacions pels transports, prestacions i ajudes socials, places als centres educatius, descomptes per determinats serveis municipals, etc. Altrament, les persones nouvingudes han trobat en el padró la porta per accedir a una sèrie de serveis, fonamentalment sanitaris i educatius, i també l'element per acreditar la residència en el supòsit d'una eventual regularització.⁽²⁾

Aquests fets, el padró d'habitants com a mitjà per obtenir una altra cosa diferent a l'acreditació de la residència, condicionen aquesta font per als estudis demogràfics per la dificultat que tenen els gestors municipals en aconseguir que s'ajusti a la realitat. Aquesta és també l'explicació que les xifres oficials de la població, que publica anualment, cap al mes d'octubre, l'Institut Nacional d'Estadística al *Boletín Oficial del Estado* (referides a 1 de gener), difereixin cada vegada més de les bases de dades pròpies dels respectius municipis.⁽³⁾

En aquest treball ens basarem en les bases de dades del padró d'habitants de l'Ajuntament de Figueres confeccionades amb la informació de què es disposa aproximadament al mes d'abril de cada any.

EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE FIGUERES I DE L'ALT EMPORDÀ DURANT EL SEGLE XX

Al llarg del segle XX la població de l'Alt Empordà té dues fases ben definides en la seva evolució: un estancament fins 1960 i un creixement sostingut fins a final de segle: els 66.810 habitants de 1900 no es van recuperar fins al 1960 (63.725), quan va començar un ascens que va portar als 103.631 habitants de 2001. Era una evolució diferent a la del conjunt de Catalunya, caracteritzada per unes etapes de creixement feble entre 1900 i

2. Des de l'any 2005, es van anar incorporant modificacions en la normativa del padró per gestionar les baixes en l'empadronament dels estrangers empadronats als municipis, que han de renovar cada dos anys (els no comunitaris) i han de confirmar l'empadronament cada cinc anys (els comunitaris).

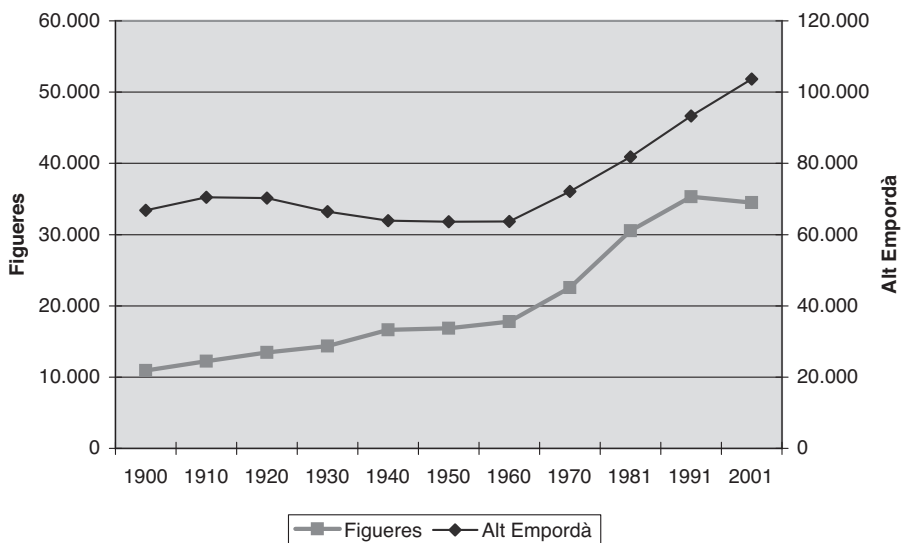
3. Figueres, comparativa dades Ajuntament/INE. ANY 2000: 34041(A) 34023 (I), ANY 2001: 34644 (A) 34493 (I), ANY 2002: 35318 (A) 35174 (I), ANY 2003: 36480 (A) 36338 (I), ANY 2004: 37805 (A) 37032, ANY 2005: 39428 (A) 38884 (I), ANY 2006: 39965 (A) 39641 (I), ANY 2007: 41680 (A), 41115 (I), ANY 2008: 42968 (A) 42809 (I), ANY 2009: 44459 (A) 43330 (I), ANY 2010: 44742 (A) 43386 (I).

1915, elevat entre 1916 i 1930, estancament entre 1931 i 1936, per continuar amb un creixement feble fins 1950, al qual seguiria un creixement explosiu fins al 1975. A partir d'aquesta data el creixement s'aniria reduint fins que, a principis dels anys noranta, seria nul.

La ciutat de Figueres tenia 10.922 habitants l'any 1900, el 16% de la població de la comarca. L'increment d'habitants va ser lent i sostingut durant tota la primera meitat del segle, fins al punt que l'any 1960 tenia 17.797 habitants, havia augmentat en un 60% la seva població, en contrast amb el conjunt de la comarca que continuava amb les mateixes xifres de principis de segle. En aquest moment, l'any 1960, el 28% de la població de l'Alt Empordà resideix a Figueres. Entre 1960 i 1990 el creixement és compartit, amb una tendència a una concentració de població cap a la capital de l'Alt Empordà, que el 1991 és del 38% (35.301 habitants sobre 93.285). La fi de les onades d'immigració dels anys setanta, (començà fins i tot un cert retorn a les províncies d'origen) va coincidir amb un descens de la natalitat i un repunt de la mortalitat (producte de l'envelliment de la piràmide d'edats) que a Figueres es manifestà amb un estancament a la darrera dècada del segle XX. Mentrestant, la comarca continuava creixent sense interrupció.

La situació a u de gener de l'any 2001 era que dels 103.631 habitants de l'Alt Empordà, 34.644 residien a Figueres, el 33%. Una proporció que si

Evolució de la població de Figueres i l'Alt Empordà durant el segle XX

l'apliquem al que s'ha denominat àrea urbana de Figueres⁽⁴⁾ es veuria augmentat en 8.304 habitants. Això representa que un 41% de la població de la comarca queda agrupada a l'entorn de la capital a principis del segle XXI. Hi ha també un altre eix ben definit que ha concentrat el creixement en les darreres dècades del segle XX: és el de Figueres - Castelló d'Empúries - Roses. Les tres poblacions concentraven a 1 de gener de 2001 un total de 54.970 habitants, més de la meitat de la població de l'Alt Empordà.

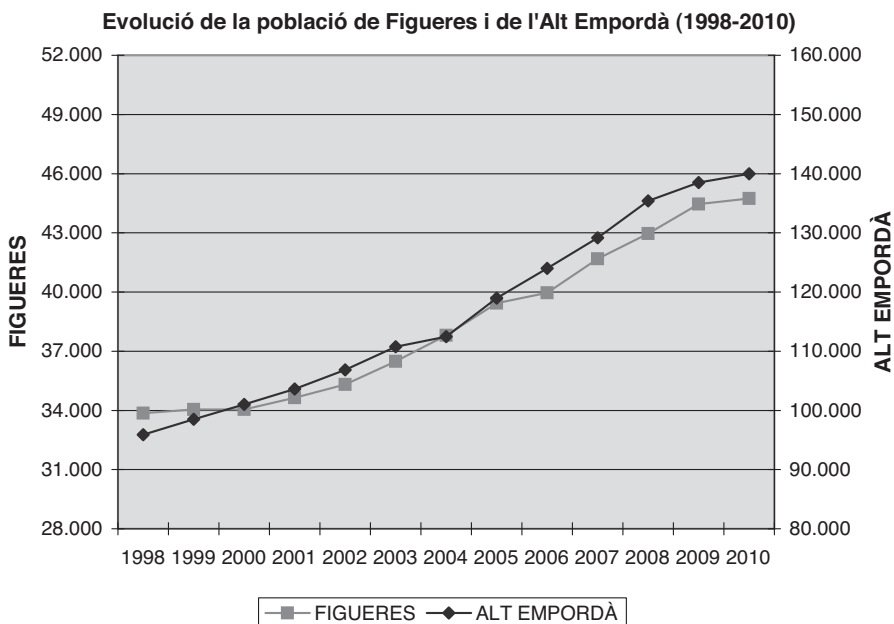
EVOLUCIÓ DE LA POBLACIÓ DE FIGUERES ENTRE 2000 I 2010

En aquesta dècada la població de Figueres ha tingut un creixement important: ha augmentat en uns 10.000 habitants, un 31%; un percentatge tanmateix inferior al del conjunt de la comarca, que ha augmentat en un 39% els seus efectius. I s'ha mantingut la proporció que tenia a principis de segle: una tercera part dels empordanesos, aproximadament, resideixen l'any 2010 a la capital.

Evolució de la població 2000-2010					
Any	Figueres	Índex F.	Alt Empordà	índex AE	Prop. F/AE
2000	34.041	100	101.028	100	34%
2001	34.644	102	103.631	103	33%
2002	35.318	104	106.840	106	33%
2003	36.480	107	110.743	110	33%
2004	37.805	111	112.439	111	34%
2005	39.428	116	118.950	118	33%
2006	39.965	117	123.983	123	32%
2007	41.680	122	129.158	128	32%
2008	42.968	126	135.413	134	32%
2009	44.459	131	138.501	137	32%
2010	44.742	131	140.000	139	32%

Font: Padró d'habitants de Figueres a 1 de gener; IDESCAT, padró continu, 2010 estimació AE.

4. Aplicant un criteri més restringit territorialment al de l'estudi *Estratègia Territorial i Urbana: Figueres, segle XXI*, de la càtedra de Geografia i Pensament Territorial de la Universitat de Girona (2001) una àrea urbana més ajustada a Figueres estaria limitada als municipis veïns de Vilafant, Avinyonet, Llers, el Far d'Empordà, Vilabertran, Cabanes i Vila-sacra.

Els municipis veïns de Figueres, el que s'ha tendit a denominar l'àrea urbana, han passat de tenir 8.313 habitants l'any 2001, a tenir-ne 10.993 el 2009, un increment del 32%, similar al comarcal, però amb unes diferències molt grans entre ells. Avinyonet de Puigventós ha doblat la població (de 725 a 1.449 habitants) i Vilafant (de 4.234 a 5.416) i Vila-sacra (de 398 a 598) han crescut molt. En contrast, Cabanes, Llers, el Far d'Empordà i Vilabertran, han tingut un augment més moderat. A la resta de la comarca, s'ha de destacar que el municipi de Roses ha superat l'any 2009 els 20.000 habitants, amb la qual cosa emergeix la segona ciutat de la comarca i es referma aquest eix Figueres-Roses a l'entorn del qual s'ha consolidat el creixement demogràfic.

Dins el casc urbà de Figueres, el creixement no ha estat homogeni, hi ha unes diferències territorials que convindria remarcar. Tenint en compte que la ciutat ha crescut un 30% en aquest període, hom pot observar que hi ha barris que han tingut un major dinamisme, en contrast amb l'estancament o menor creixement d'altres.

En general, la ciutat ha crescut cap al sud, fins omplir pràcticament tots els espais a l'entorn del carrer Nou, entre la via del ferrocarril i l'avinguda de Salvador Dalí: el Rally Sud, que era un barri quasi aïllat respecte al centre, ha quedat integrat urbanísticament amb l'expansió de la ciutat. A l'altra banda

Comparativa 2001-2010 per seccions censals						
Secció	31/12/2000	%	31/12/2009	%	Dif.	Dif. %
Rambla-Marignane	727	2,1%	974	2,2%	247	34%
Pujada del Castell	1.257	3,6%	1.243	2,8%	-14	-1%
Poble Nou-Turó Baix	1.762	5,1%	2.324	5,2%	562	32%
H. del Parc i Parc Sol	1.133	3,3%	1.323	3,0%	190	17%
Culubret i H. Sindicals	1.547	4,5%	1.716	3,8%	169	11%
Juncària i Bon Pastor	2.108	6,1%	2.629	5,9%	521	25%
Horta Capallera	1.308	3,8%	1.843	4,1%	535	41%
Port Lligat	1.021	2,9%	1.128	2,5%	107	10%
Nucli antic	773	2,2%	946	2,1%	173	22%
Barceloneta-Caputxins	1.251	3,6%	1.697	3,8%	446	36%
Cendrassos-C. Brava	749	2,2%	1.182	2,6%	433	58%
Eixample	1.855	5,4%	2.413	5,4%	558	30%
Antic escorxador	785	2,3%	977	2,2%	192	24%
Plaça del Gra	798	2,3%	957	2,1%	159	20%
Av. Vilallonga i Vilatenim	1.224	3,5%	1.651	3,7%	427	35%
C/ Riumors-ronda Sud	1.287	3,7%	2.572	5,7%	1.285	100%
Marca de l'Ham	1.862	5,4%	2.524	5,6%	662	36%
Plaça de l'Estació	2.095	6,0%	2.706	6,0%	611	29%
Teatre Jardí	1.522	4,4%	1.593	3,6%	71	5%
Sant Pau-Muntaner	1.761	5,1%	2.075	4,6%	314	18%
Pere III-Nou-Pujades	1.532	4,4%	2.138	4,8%	606	40%
Creu de la Mà	2.163	6,2%	2.739	6,1%	576	27%
Sant Josep	2.198	6,3%	3.228	7,2%	1.030	47%
Olivar Gran	980	2,8%	946	2,1%	-34	-3%
Rally Sud	946	2,7%	1.218	2,7%	272	29%
	34.644		44.742		10.098	29%

de l'avinguda de Salvador Dalí, Figueres ha crescut cap a ponent, a partir del barri de Sant Josep i la urbanització de Sant Isidre. Al nord, l'expansió s'ha materialitzat en la zona dels Cendrassos i avinguda Costa Brava. En canvi, el centre i el nucli antic han patit un estancament, si no una disminució relativa. En un pol del creixement, trobem l'Olivar Gran, un barri que ha funcionat com una illa, que en aquest marc expansiu ha mantingut els mateixos habitants que l'any 2001; a l'extrem est, la Marca de l'Ham, un barri que havia acumulat immigració als anys 60 i 70 del segle passat i que amb la nova immigració ha mantingut una tendència similar a la del conjunt de la ciutat.

COMPONENTS DEL CREIXEMENT

El creixement de la població pot ser causat per un balanç vegetatiu, que és quan els naixements superen les defuncions, o per un saldo migratori favorable quan arriben més habitants dels que marxen. Al llarg del segle XX s'havia observat una progressiva disminució de la taxa de natalitat i un augment de la mortalitat causat per un envelliment de la població, que havia conduït a uns períodes en què el creixement vegetatiu era pràcticament nul. L'expansió de la població dels anys 70 havia estat causada per uns fluxos d'immigrants procedents d'altres províncies espanyoles fortament exportadores de població jove que s'instal·là a Catalunya, a l'Alt Empordà i a Figueres.

Pel que fa al balanç vegetatiu, en primer lloc cal constatar que s'han emprat les dades de naixements i defuncions anotades al padró municipal d'habitants de Figueres. Són xifres que poden variar, any a any, de les que publica l'Institut d'Estadística de Catalunya, obtingudes a través dels registres del moviment natural de la població, del Registre Civil.⁽⁵⁾ Malgrat haver-hi diferències en el

Balanç vegetatiu de Figueres (2000-2009)			
Anys	Naixements	Defuncions	Saldo
2009	573	339	234
2008	563	308	255
2007	497	305	192
2006	503	290	213
2005	540	343	197
2004	453	343	110
2003	459	290	169
2002	373	275	98
2001	390	294	96
2000	401	297	104
Resum	4.752	3.084	1.668

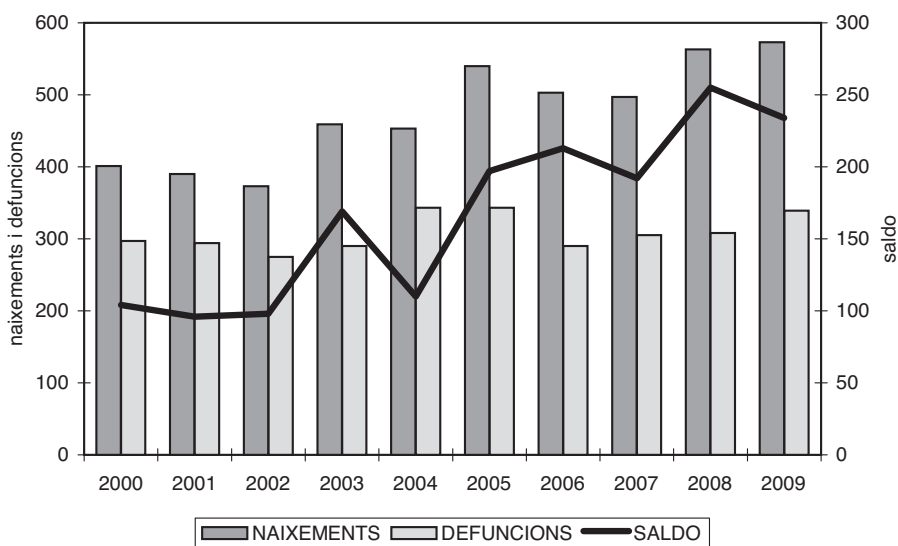
Font: Altes i baixes anotades al padró municipal d'habitants.

5. En el Registre Civil s'anota el municipi de naixement o de defunció segons les declaracions o els documents aportats dels familiars; en canvi en la seva repercussió als respectius padrons municipals, cal que els pares estiguin empadronats per poder-hi afegir el naixement o bé cal que el difunt estigui prèviament empadronat per poder-lo donar de baixa per defunció. A més a més hi poden haver divergències temporals (entre el fet vital i el seu enregistrament) que donen com a resultat quantitats globals diferents.

detall anual el balanç entre naixements i defuncions en aquesta dècada, no varia substancialment en una font respecte a l'altra.

Un creixement vegetatiu de 1.668 habitants en aquests deu anys és insuficient per explicar els 10.100 habitants que ha crescut Figueres en el mateix període. Tanmateix resulta convenient observar la transformació experimentada en aquestes xifres. S'ha passat d'uns 400 naixements l'any 2001, 2002 i 2003 per apropar-se al 600 cinc anys més tard. Aquest canvi en la natalitat, i el manteniment d'unes taxes de mortalitat contingudes ha conduït a un creixement vegetatiu inèdit en molt temps. Malgrat això, caldrà comptar amb les migracions per explicar el creixement de la població de Figueres en aquesta dècada.

Balanç vegetatiu de Figueres (anys 2000-2009)

El padró municipal té un dèficit a l'hora de comptabilitzar els moviments migratoris: les altes per canvi de residència s'enregistren en la seva totalitat i en el mateix moment de produir-se; en canvi, per les baixes per emigració, la seva gestió diferida comporta un desfasament temporal entre el moment que es produeixen i la repercussió en el municipi de baixa i, a més a més, queden subenregistrades les baixes per canvi de residència d'estrangers que

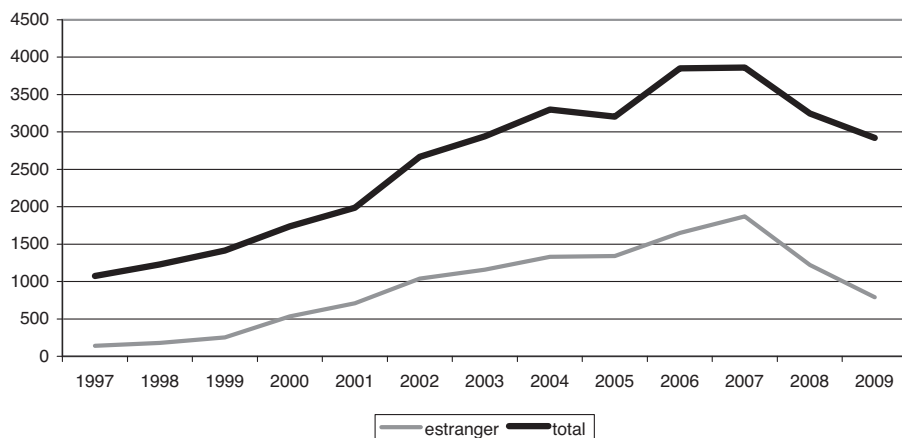
Altes per canvi de residència a Figueres (1997-2009)						
Any	Alt Empordà	Resta Girona	Resta Catal.	Espanya	Estranger	Total
1997	466	104	164	199	141	1.074
1998	522	111	179	240	178	1.230
1999	594	113	175	281	252	1.415
2000	613	147	185	261	532	1.738
2001	607	154	214	301	709	1.985
2002	812	168	340	311	1.038	2.669
2003	870	179	349	387	1.157	2.942
2004	875	244	401	450	1.331	3.301
2005	832	228	388	417	1.341	3.206
2006	970	299	442	487	1.651	3.849
2007	879	254	370	489	1.870	3.862
2008	886	249	396	495	1.221	3.247
2009	1.044	309	360	419	790	2.922

retornen als seus països d'origen o van a uns tercers països. Per tant, el seu estudi és fiable per copsar els fluxos d'entrada a un municipi i no tant pel balanç migratori amb l'estranger.

L'estudi de les altes per canvi de residència anotades al padró d'habitants és significatiu del flux de població que s'ha incorporat al municipi en la darrera dècada: 29.721 nous empadronaments per canvi de residència. Si el 1997 s'empadronaven uns 1.000 habitants cada any, en molt poc temps s'han triplicat les xifres. El gran increment ha vingut de les altes procedents de l'estranger: el 1997 eren el 13% del total de les altes per canvi de residència, però el 2004 eren ja el 40% i el 2007 havien arribat a ser el 48%, quasi la meitat dels empadronaments. El descens de la immigració procedent de l'estranger a partir de 2007, ha condicionat el descens en el total de les altes, que es manté però amb un volum molt elevat, si ho comparem amb els registres de finals del segle XX.

Les tendències són clares: un ascens de les altes per canvi de residència procedents de l'estranger fins a un pic màxim de l'any 2007, i a continuació, inflexió amb tendència cap a la baixa. Les altes per canvi de residència procedents d'altres municipis d'Espanya es mantenen estables fins l'any 2001 i comencen un creixement progressiu i continuat. Cal tenir en compte que en les altes per immigració procedents dels municipis espanyols hi ha inclosos ciutadans amb nacionalitat espanyola i estrangers. Aquestes xifres

Altes per canvi de residència a Figueres per procedència (1997-2009)

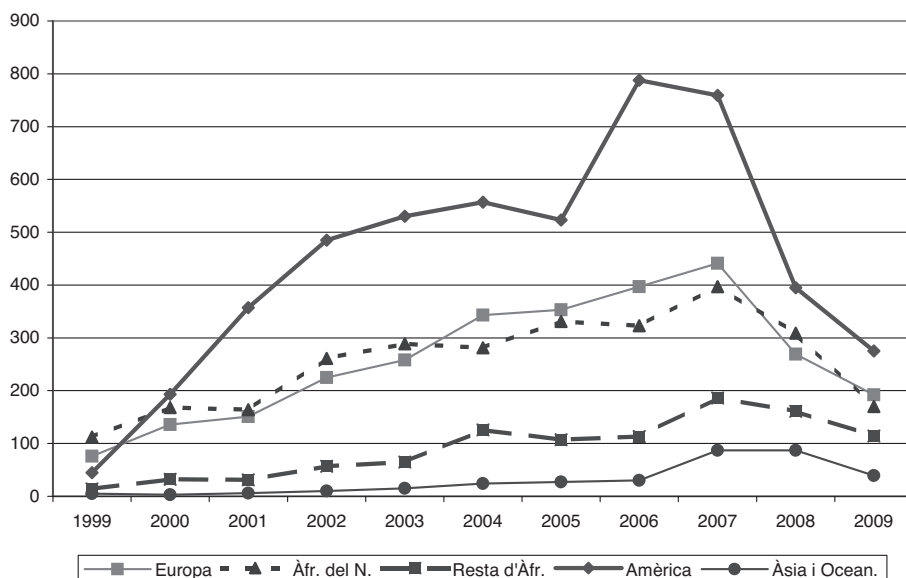

indiquen la procedència dels immigrants. El percentatge d'immigrants procedents de l'Alt Empordà i la província de Girona s'ha recuperat davant el manteniment de la immigració procedent de la resta d'Espanya i el descens de la immigració procedent de l'estranger.

La composició de la immigració procedent de l'estranger també ha variat en el temps. A un primer flux d'immigrants procedents de l'Àfrica del Nord, fonamentalment del Marroc, (que es mantenia a l'entorn de 100 persones l'any i s'ha triplicat) s'ha afegit, a partir de l'any 2000, un corrent d'immigració procedent dels països d'Amèrica Llatina, amb xifres que superaven les 500 persones l'any entre 2002 i 2007. Tanmateix la immigració procedent del Marroc i de l'Àfrica subsahariana no ha parat d'augmentar,

Altes per immigració a Figueres: estudi de procedència						
Procedència	2001	2001 (%)	2005	2005 (%)	2009	2009 (%)
Alt Empordà	607	31%	832	26%	1.044	36%
R. de Girona	154	8%	228	7%	309	11%
R. de Catalunya	214	11%	388	12%	360	12%
R. d'Espanya	301	15%	417	13%	419	14%
Estranger	709	36%	1.341	42%	790	27%
	1.985		3.206		2.922	

Altes per immigració a Figueres procedents de l'estranger (1999-2009)

tant en nombre com en proporció. La immigració procedent de l'Europa, que inicialment era majoritàriament de França i ha tingut una incorporació de residents dels països de l'antiga Europa de l'Est, ha estat un corrent creixent entre 2004 i 2007.

Finalment, quan s'incorporen les baixes per canvi de residència segons el destí dels habitants, s'observen unes tendències canviants segons l'origen i el destí.

Altes per immigració a Figueres procedents de l'estranger						
Procedència	2001	2001 (%)	2005	2005 (%)	2009	2009 (%)
Europa	151	21%	353	26%	192	24%
Àfrica Nord	164	8%	331	25%	170	22%
Resta d'Àfrica	31	2%	107	8%	114	14%
Amèrica	357	18%	523	39%	275	35%
Àsia i Oceania	6	0%	27	2%	39	5%
	709		1.341		790	

Balanç migratori de Figueres per origen i destí (2000-2009)						
	<i>Alt Empordà</i>	<i>Resta Girona</i>	<i>Resta Catal.</i>	<i>Espanya</i>	<i>Estranger</i>	<i>Total</i>
Altes	8.388	2.231	3.445	4.017	11.639	29.720
Baixes	9.944	2.225	2.502	3.626	640	18.937
Balanç	-1.556	6	943	391	10.999	10.783

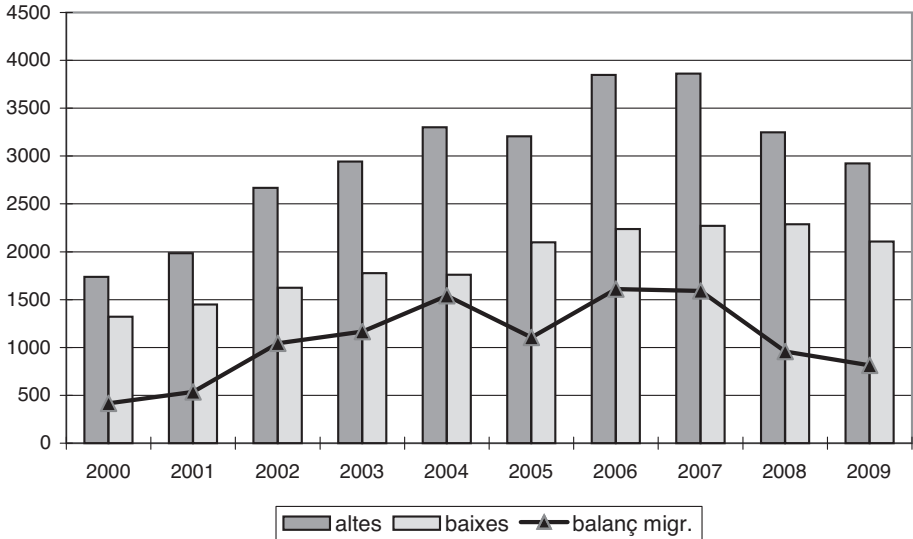
Font: Padró municipal d'habitants.
Altes i baixes per canvi de residència.

Tenim que entre 2000 i 2010 hi ha hagut a Figueres un increment global en les xifres de població d'uns 10.000 habitants. El balanç vegetatiu, la diferència entre naixements i defuncions, ha estat favorable en 1.600 habitants i el balanç migratori, la diferència entre immigració i emigració, supera els 10.500 habitants. Per tant queda un romanent favorable de més de dos mil habitants que no queden repercutits a les xifres de població.⁽⁶⁾ Una part significativa d'aquests han causat baixa per emigració a l'estranger, sense que es pugui precisar el destí ni la data exacta.

La pèrdua d'habitants de Figueres respecte a la comarca (només l'any 2009 s'ha invertit la tendència: amb 1.044 altes i 901 baixes ha tingut un balanç favorable de 143 habitants respecte a l'Alt Empordà) explica en part el desenvolupament que han experimentat alguns municipis veïns de la capital. Respecte a la resta de la província de Girona hi ha un equilibri sorprenent, se n'han empadronat tants com n'han sortit; en canvi hi ha un lleuger superàvit amb la resta de Catalunya i un equilibri lleugerament favorable amb Espanya. Les baixes a l'estranger no són totalment computades, però no amaguen un balanç extraordinàriament positiu, que ha influït decisivament en les xifres de població de Figueres.

6. Aquesta divergència és deguda a la particularitat de la font, el padró d'habitants, que enregistra totes les altes però té dèficits a l'hora d'anotar certes baixes. Algunes s'han de tramitar com a baixa per inscripció indeguda sense saber exactament el destí dels ciutadans que havien estat empadronats. I quan es tracta d'estrangers, comunitaris o no comunitaris, que retornen als seus països d'origen o emigren a un tercer país, aquests moviments difícilment queden enregistrats al padró: les tramitacions de baixes per caducitat (des de 2005) en l'empadronament pretenen corregir aquest dèficit, per quadrar els balanços anuals. En realitat és una pèrdua d'informació, tot i que hem de suposar que una part important d'aquestes dues mil persones que en algun moment han estat empadronades a Figueres i a finals de la dècada ja no eren empadronades, han marxat a l'estranger. Una altra part haurien causat baixes per defunció o per canvi de residència a un altre municipi però aquest moviment no hauria repercutit correctament en el padró de Figueres.

Altes i baixes per canvi de residència a Figueres (2000-2009)

LA DISTRIBUCIÓ PER NACIONALITATS DE LA POBLACIÓ FIGUERENCA

El salt quantitatiu d'haver augmentat d'habitants en un 31% en una dècada, causat per la immigració, ha comportat també una transformació qualitativa de la població.

En acabar la primera dècada del segle XXI resideixen a Figueres ciutadans de 91 nacionalitats diferents. Els figuerencs amb nacionalitat

Distribució per continents dels habitants de Figueres (31/12/2009)					
Continents		països	habitants	% total	% estrangers
Europa	eu	32	2.854	6%	21%
Àfrica del Nord	an	5	4.511	10%	34%
Resta d'Àfrica	ac	19	1.347	3%	10%
Amèrica	am	19	4.271	10%	32%
Àsia i Oceania	as	15	334	1%	3%
Estrangers		90	13.317	30%	100%
Nacionalitat espanyola		1	31.425	70%	
TOTAL		91	44.742	100%	

espanyola són 31.425, xifra que representa el 70% del total de la població. El 30% restant, amb una gran variació, són estrangers, amb un predomini de nacionalitats de països del nord d'Àfrica, sobretot del Marroc, amb 4.428 habitants. El segon col·lectiu més nombrós prové d'Amèrica Llatina, amb predomini dels bolivians (1.358), seguits de colombians (709), equatorians (419) i d'Honduras (371); hi ha únicament 11 ciutadans dels Estats Units d'Amèrica. El grup més nombrós de l'Àfrica subsahariana és del Senegal, amb 857 habitants, sobretot homes (690).

La distribució per sexes dels habitants de Figueres aporta unes grans diferències segons les nacionalitats, que curiosament es veuen compensades conduint a un equilibri. La immigració provinent de l'Àfrica era en principi majoritàriament masculina, amb una ràtio que ha disminuït a causa del reagrupament familiar i dels naixements que han tingut a Figueres: mentre la comunitat magribina tendeix a equilibrar-se (6 homes per cada 4 dones) els subsaharians són encara majoritàriament homes (8 de cada 10). La immigració que venia d'Amèrica Llatina ha seguit uns patrons inversos, amb l'arribada primerenca de les dones abans de fer venir els familiars. La immigració provinent d'Àsia té també un caràcter eminentment masculí.

Amb la perspectiva d'una dècada, es pot copsar la diversificació que ha experimentat aquesta població. A 31 de desembre de l'any 2000 hi havia a Figueres habitants de 71 nacionalitats, majoritàriament del Marroc (1.274 habitants), que representaven el 4% dels figuerencs. La població de Figueres de nacionalitat espanyola era el 93%, una proporció que, al cap de 9 anys, havia baixat al 70%, amb un lleuger descens amb nombres absoluts.

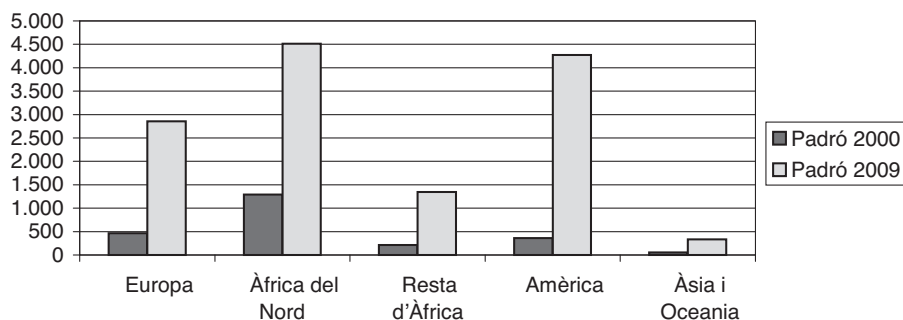
Distribució per continents i sexes dels habitants de Figueres (31/12/2009)				
Continents	homes	dones	% homes	% dones
Europa	1.488	1.366	52%	48%
Àfrica del Nord	2.625	1.886	58%	42%
Resta d'Àfrica	1.050	297	78%	22%
Amèrica	1.927	2.344	45%	55%
Àsia i Oceania	219	115	66%	34%
Estrangers	7.309	6.008	55%	45%
Nacionalitat espanyola	15.071	16.354	48%	52%
TOTAL	22.380	22.362	50%	50%

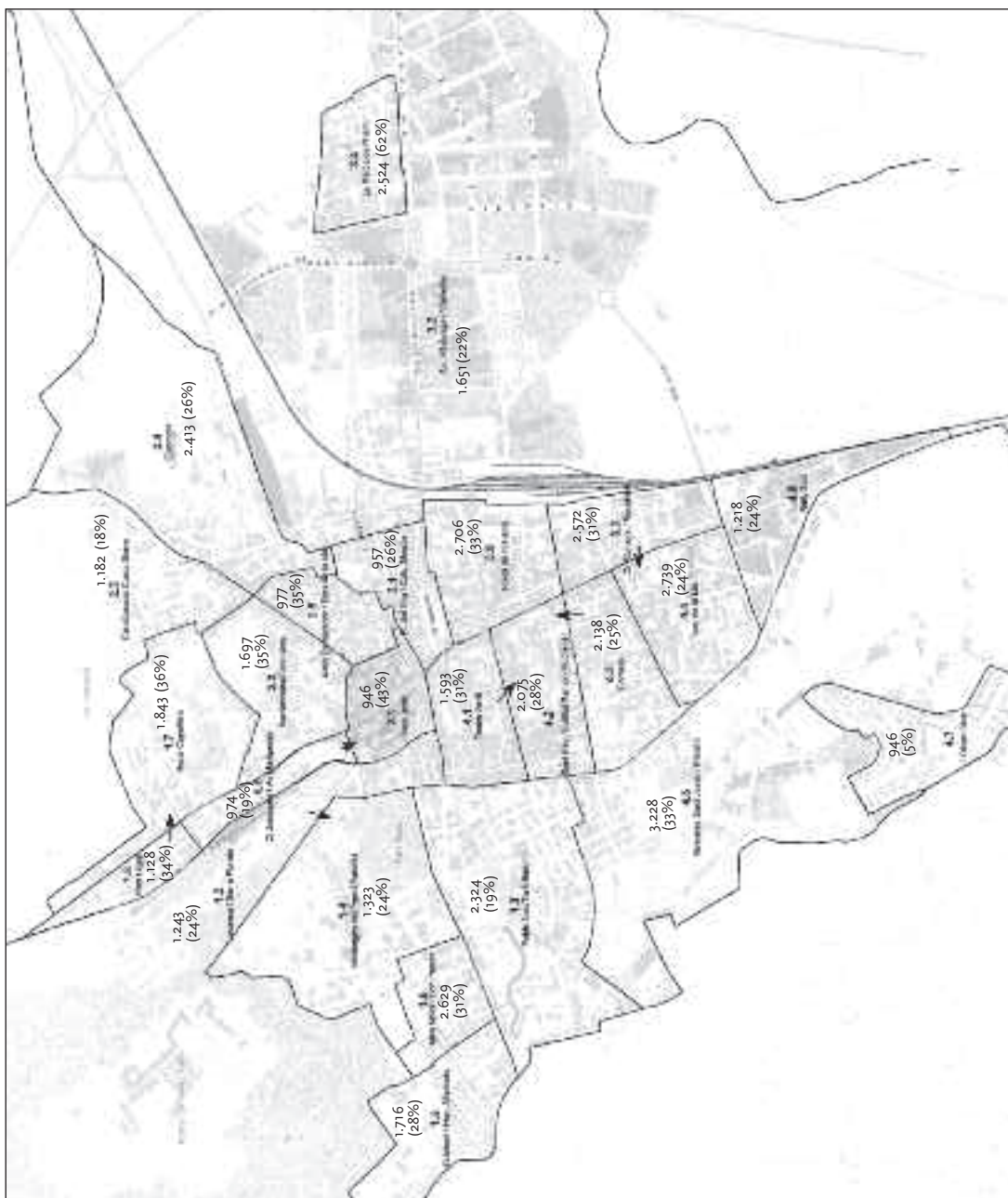
Habitants de Figueres per nacionalitat, comparació anys (2000-2009)				
Continents	31 des. 2000	%	31 des. 2009	%
Europa	466	1%	2.854	6%
Àfrica del Nord	1.290	4%	4.511	10%
Resta d'Àfrica	214	1%	1.347	3%
Amèrica	363	1%	4.271	10%
Àsia i Oceania	56	0%	334	1%
Estrangers	2.389	7%	13.317	30%
Nacionalitat espanyola	32.255	93%	31.425	70%
TOTAL	34.644		44.742	

La població marroquina, que va ser la primera en arribar i ja havia assolit unes xifres remarcables l'any 2000, ha continuat incrementant-se en nombre fins a quadruplicar-lo. En canvi, l'any 2000, la immigració procedent d'Amèrica Llatina era minoritària i ha estat en aquest període quan ha assolit els índexs que han multiplicat per 12 els d'aquestes nacionalitats. La immigració de la resta de països ha crescut en tots els casos, amb uns percentatges inferiors, si bé caldria destacar la incorporació des immigrants de l'Europa de l'Est, a partir de 2006, que ha portat que la primera nacionalitat europea a Figueres sigui la dels romanesos (779), per sobre dels francesos (552), que tradicionalment havien estat els més nombrosos.

La immigració no s'ha repartit de manera uniforme per Figueres: hi ha zones on s'ha establert amb més nombre que en altres. Segons el seu

EVOLUCIÓ DELS ESTRANGERS EMPADRONATS A FIGUERES (2000-09)

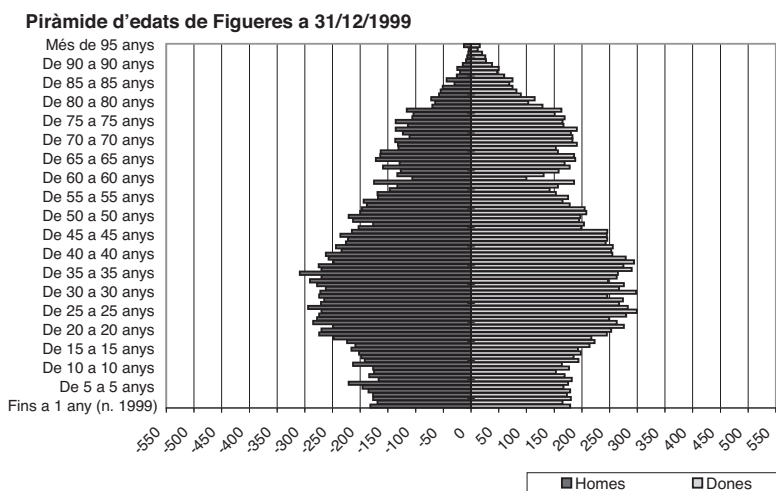

Habitants de Figueres per seccions censals (31-12-2009).
 Habitants (percentatge estrangers %).

repartiment en seccions censals es pot constatar que hi ha barris, com la Marca de l'Ham (62%) on dobla la mitjana de la ciutat (30%). També al nucli antic (43%), l'Horta Capellera (36%) i el sector del carrer Barceloneta-Caputxins (35%) tenen un percentatge d'immigració elevat, en contrast amb l'Olivar Gran, que amb un 5%, és el barri amb menor immigrants de Figueres. La resta registren percentatges similars a la mitjana de la ciutat.

LA DISTRIBUCIÓ PER EDATS I SEXE

L'estructura de la població de Figueres, el repartiment en grups d'edat i sexe, s'ha vist necessàriament transformada per aquest moviment. L'any 2000 la piràmide d'edats de Figueres era de transició cap a l'envelliment: els grups d'edat de majors de 65 anys estaven cada vegada més plens i un s'observava aprimament de la base, dels grups de menys de 20 anys.

El 2010, aquest perfil ha canviat substancialment: hi ha un gruix important d'efectius en edat de treballar, sobretot entre els 20 i 45 anys, i s'ha recuperat de manera destacada la base de la piràmide: les generacions d'infants de 0 a 5 anys són més nombroses que les immediatament més grans. El manteniment d'un elevat nombre d'efectius d'edats superiors als 70 anys a causa de l'allargament de l'esperança de vida no impedeix que es pugui constatar un rejuveniment general de la població de Figueres.

Piràmide d'edats de Figueres a 31/12/2009

Rejuveniment que també es constata observant com ha augmentat la proporció dels grups d'edat que podríem anomenar població en edat de treballar: la població activa.

Grups edat	Habitants 1/1/2000		Habitants 1/1/2010	
Menors de 5 anys	1.766	5,2%	2.850	6,4%
De 5 a 9 anys	1.789	5,3%	2.384	5,3%
De 10 a 14 anys	1.901	5,6%	2.241	5,0%
De 15 a 19 anys	2.263	6,6%	2.299	5,1%
De 20 a 24 anys	2.678	7,9%	2.942	6,6%
De 25 a 29 anys	2.748	8,1%	3.953	8,8%
De 30 a 34 anys	2.725	8,0%	4.389	9,8%
De 35 a 39 anys	2.765	8,1%	3.982	8,9%
De 40 a 44 anys	2.442	7,2%	3.330	7,4%
De 45 a 49 anys	2.133	6,3%	3.142	7,0%
De 50 a 54 anys	1.953	5,7%	2.698	6,0%
De 55 a 59 anys	1.605	4,7%	2.191	4,9%
De 60 a 64 anys	1.391	4,1%	1.924	4,3%
De 65 a 69 anys	1.637	4,8%	1.549	3,5%
De 70 a 74 anys	1.529	4,5%	1.314	2,9%
De 75 a 79 anys	1.310	3,8%	1.388	3,1%
De 80 a 84 anys	767	2,3%	1.121	2,5%
De 85 a 89 anys	447	1,3%	709	1,6%
Més de 90 anys	192	0,6%	336	0,8%
Total	34.041	100%	44.742	100%

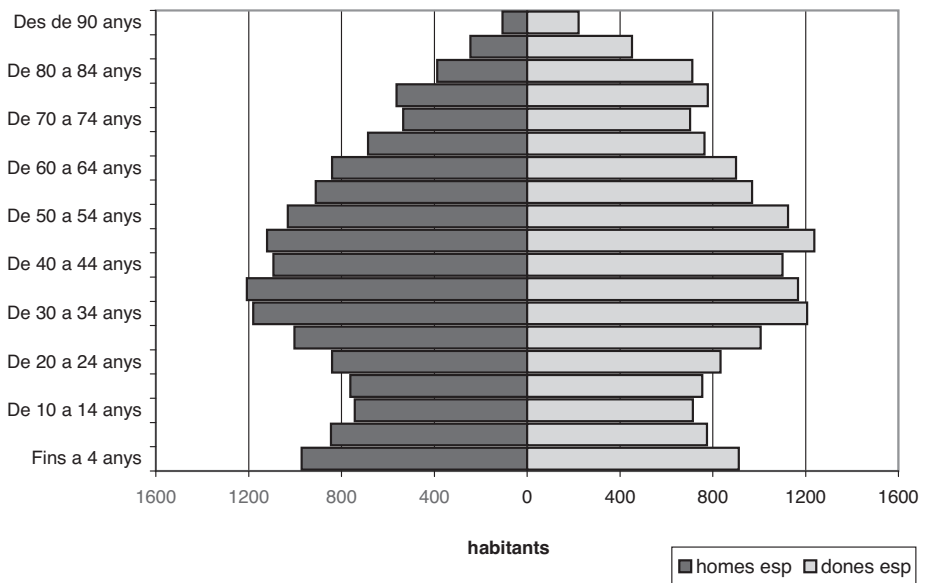
Si comparem la piràmide d'edats dels habitants de Figueres amb nacionalitat espanyola i la dels que són estrangers, es pot constatar que bona part de la immigració ha estat de grups d'edat joves que, per la mateixa composició d'edats acompanyada d'una major fecunditat, han contribuït a augmentar els naixements durant aquest període.

LA DIMENSIÓ DE LES LLARS

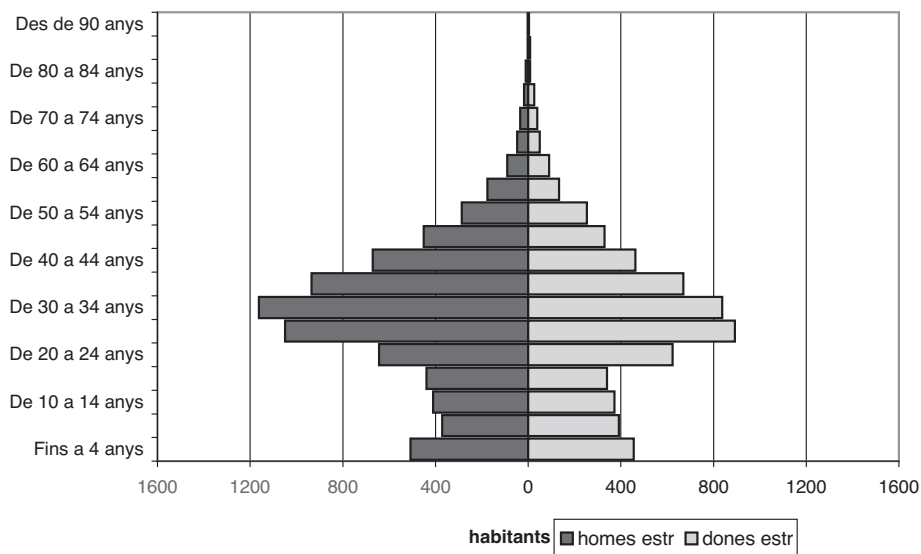
En la primera del segle XXI s'ha consolidat la tendència a la diversificació de les formes de convivència en una llar. Al matrimoni tradicional, format per una parella amb fills, s'hi han afegit altres models, alguns de preexistents i que s'han generalitzat i d'altres de nous: com les famílies monoparentals, la convivència amb els ascendents, la cohabitació sense vincles afectius i l'increment de les persones que viuen soles... El concepte de família ha variat substancialment i ha esdevingut més complex, més ampli.

El nombre de llars ha augmentat amb la mateixa proporció al nombre d'habitants i es manté la ràtio de 2,7 persones per família. En canvi, s'observa un augment de les persones que viuen soles i, a l'altre extrem, un

Piràmide d'edats de Figueres: HABITANTS ESPANYOLS (31/12/2009)

Piràmide d'edats de Figueres: HABITANTS ESTRANGERS (31/12/2009)

Dimensions de les famílies de Figueres (2001-2010)				
	09/06/2010		20/08/2001	
<i>Famílies per components</i>	<i>Llars 2010</i>	<i>Hab. 2010</i>	<i>Llars 2001</i>	<i>Hab. 2001</i>
1 component	4.586	4.586	2.952	2.952
2 components	4.487	8.974	3.515	7.030
3 components	3.270	9.810	2.830	8.490
4 components	2.509	10.036	2.421	9.684
5 components	923	4.615	791	3.955
6 components	498	2.988	278	1.668
7 o més components	475	3.690	136	1.041
Entitats col·lectives	10	243	10	269
Total	16.758	44.942	12.933	35.089

increment del nombre d'unitats familiars de 6, 7 o més components. L'alça constant dels preus del mercat immobiliari en aquesta dècada, tant pel que fa l'adquisició dels habitatges com dels lloguers, no és aliè a aquesta tendència. La immigració ha comportat també una major pràctica de compartir els habitatges per fer front a les despeses de manera col·lectiva.

Llars segons el nombre de persones (1991-2010)				
Llars	1991	1997	2001	2010
D'1 persona	15%	19%	23%	27%
De 2 persones	27%	27%	27%	27%
De 3 persones	22%	22%	22%	20%
De 4 persones	22%	21%	19%	15%
De 5 persones o més	14%	11%	9%	11%
En %	100%	100%	100%	100%
Total llars	10.975	11.931	12.933	16.758

Però el que més destaca és l'augment del nombre de persones que viuen soles. Una tendència que arrenca ja a finals del segle XX i que es concreta que, l'any 2010, el 27% de les unitats familiars de Figueres estan formades per un sol membre, percentatge que afecta 4.500 habitants, el 10% de la població de la ciutat. Manteniment de la proporció de les famílies de 2 components i descens relatiu de la resta d'unitats familiars. Entre 2000 i 2010 ha augmentat en un 79% els habitants que resideixen en unitats de 6 membres (que passen del 5% el 7% del total de la població) i ha augmentat en un 254% el nombre d'habitants que resideixen en unitats de 7 o més membres (del 3% al 8% dels habitants).

A TALL DE CONCLUSIÓ

El padró municipal d'habitants és una font demogràfica de primer ordre. La seva explotació estadística permet obtenir informació quantitativa sobre una població, els seus fluxos i els seus efectius. La ciutat de Figueres entre 2000 i 2010 ha tingut un creixement d'una gran magnitud i intensitat. Una realitat que ha deixat curtes totes les estimacions més optimistes que s'havien fet amb anterioritat, tant a Figueres com arreu de Catalunya. La immigració estrangera ha estat la causa principal d'aquest creixement. Més enllà dels nombres s'ha produït també una transformació estructural d'aquesta població: la diversitat de nacionalitats, cultures i llengües que conviuen en un mateix espai urbà, el diferent ritme en l'evolució d'uns barris respecte a uns altres, el rejuveniment de la piràmide d'edats, els nous models de convivència en les unitats familiars, són alguns dels elements més significatius.

El cens de població que s'ha de fer l'any 2011 servirà per contrastar o corregir moltes de les informacions obtingudes mitjançant el padró d'habitants i per comprovar si les tendències que s'apunten recentment, d'una moderació en el creixement i una redistribució dels efectius, tenen continuïtat o no.

